

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET
Postboks 8148 Dep

0033 OSLO

Deres ref:
20/110

Vår ref:
2023/16593-2
Lotta Möllerfalk

Dato:
21.12.2023

Høring – Tiltak for et mer forbrukervennlig strømmarked – forslag til endringer i energiloven og ulike forskrifter samt endringer i prisopplysningsforskriften, forskrift om utmåling av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr og forskrift om kraftomsetning

Innspill til tiltak for et mer forbrukervennlig strømmarked

Innlandet fylkeskommune har mottatt høring om forslag til endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m. (energiloven), samt endringer i prisopplysningsforskriften, forskrift om utmåling av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr og forskrift om kraftomsetning og netjtjenester (tiltak for et mer forbrukervennlig strømmarked).

Det foreslås å ta inn nye bestemmelser om salg av strømvtaler til forbrukere i et nytt kapittel 4 A i energiloven. Det foreslås også enkelte andre endringer i eksisterende bestemmelser i energiloven.

I tillegg foreslås en endring i forskrift 14. november 2012 nr. 1066 om prisopplysninger mv. for varer og tjenester (prisopplysningsforskriften), forskrift 14. februar 2023 nr. 193 om utmåling av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr (forskrift om utmåling av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr) og i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (forskrift om kraftomsetning og netjtjenester).

Målet med lov- og forskriftsendringene er å legge til rette for et mer velfungerende og forbrukervennlig strømmarked. Det foreslås en rekke tiltak som skal redusere informasjonsskjevheten forbrukerne opplever i strømmarkedet. Tiltakene skal gjøre det lettere for strømkundene å finne gode strømvtaler og hjelpe strømkundene med å komme seg vekk fra dårlige strømvtaler.

Fylkeskommunen har følgende innspill:

Postadresse:
Postboks 4404
Bedriftssenteret
2325 Hamar

Besøksadresse:
Innlandet fylkeskommune
Parkgata 64
Hamar

Telefon: +47 62 00 08 80
E-post: post@innlandetfylke.no
Internett: www.innlandetfylke.no
Org.nr.: 920717152

Sluttbrukermarkedet for strøm oppleves som uoversiktlig og lite forbrukervennlig. Et problem i dagens sluttbrukermarked er informasjonsskjevheten i markedet der forbrukeren sitter med mindre informasjon om kraftleveringsavtalene enn kraftleverandøren. Dette gjør det vanskelig for forbrukerne å orientere seg i markedet, og mange forbrukere opplever å ha inngått avtaler som de selv ikke har oversikt over innholdet i. Dette ble også pekt på i strømprisutvalgets rapport fra 12. oktober 2023. Det er utfordringer knyttet til kompliserte og lite gjennomsiktede avtalevilkår, for dårlige prisopplysninger og informasjon om avtaletyper.

Departementene har vurdert å innføre et forbud eller påbud mot visse avtaletyper, men går ikke inn for å innføre dette i forslaget som sendes på høring. Bakgrunnen er at departementene anser at andre forslag i høringen vil avhjelpe på de utfordringer som et forbud eller et påbud mot visse typer avtaler er ment å løse. Innlandet fylkeskommune støtter dette, og mener forslaget som fremmes i høringsnotatet, med innstramminger og presiseringer i regelverk knyttet til avtalevilkår og salg av strømvavtaler til forbrukerne, er positivt og vil bidra til å gjøre sluttbrukermarkedet mer velfungerende og oversiktlig.

En utfordring for forbrukere med avtaler med bindingstid, typisk fastprisavtaler, er å sette seg inn i hvordan et eventuelt bruddgebyr beregnes. Det er ikke krav til hvordan kraftleverandørene skal beregne et bruddgebyr. Departementene foreslår at det skal stilles strengere krav til informasjonen som skal gis om bruddgebyr både ved avtaleinngåelse og under avtaletiden. Departementene mener dette vil skape større forutsigbarhet, samt gjøre det lettere for forbrukerne å sammenligne avtaler. For å sikre at forbruker får noe betenkningstid, mener departementene at kraftleverandørens angivelse av bruddgebyret skal være forpliktende for kraftleverandøren i en viss periode. Departementene foreslår derfor at angivelsen av bruddgebyret vil være bindende for kraftleverandøren i minst to dager, men ber om høringsinstansenes syn på hvor lenge det konkrete beløpet skal være bindende for kraftleverandøren. Fylkeskommunen mener to dager er en god frist, og det bør ikke være mindre. Fylkeskommunen ønsker å trekke frem to av forslagene til Oslo Economics (rapport fra 26. mai 2023 som vurderer de økonomiske og administrative konsekvensene som tiltakene kan ha) om forbrukervern, nemlig punkt f og g.

f) et forbud mot, eller begrensninger i, adgangen til å selge strømvavtaler ved telefonsalg, dørsalg eller standssalg.

Utfordringen med å benytte slike salgskanaler er at informasjonen i stor grad gis muntlig, og det er vanskelig å sammenligne tilbudet med andre avtaler. I tillegg er det vanskelig å dokumentere og etterprøve hvilken informasjon som er gitt. Samtidig vil et forbud mot enkelte strømvavtaler være svært inngripende i markedet. Utvalget skriver at tiltak som griper inn i markedet på denne måten kan ha negative konsekvenser for utviklingen av tilbudssiden, føre til mindre effektive markeder og økte kostnader for kundene totalt sett.

Forbrukertilsynet kan nå i større grad gripe inn mot urimelige vilkår i strømvavtaler til forbrukere. Departementene mener på denne bakgrunn at det ikke er hensiktsmessig å etablere forbud mot enkelte strømvavtaler. Departementene ber her om høringsinstansenes syn på et forbud mot enkelte strømvavtaler, og Innlandet fylkeskommune er enig. Det finnes mindre inngripende måter å forhindre at sluttbrukere inngår ugunstige avtaler, enn å innføre forbud og begrensninger.

Departementene vil fortsette arbeidet for at bransjen skal etablere standardavtaler for å gjøre det enklere for forbrukere å forstå avtalene og lett kunne sammenligne tilbud fra ulike kraftleverandører. Og fylkeskommunen mener derfor at et påbud av bestemte avtaleyter ikke er hensiktsmessig, og at risikoen for utilsiktede konsekvenser og uønskede markedstilpasninger vil være for stor veid opp mot fordelene.

På denne bakgrunn foreslår departementene blant annet å innføre en ny bestemmelse om «nedkjølingsperiode» ved salg utenfor fast forretningssted. Fylkeskommunen støtter dette.

Med nedkjølingsperiode menes tiden mellom tilbudet er fremsatt til forbrukeren og tidspunktet forbrukeren kan akseptere det fremsatte tilbudet med bindende virkning. Departementene antar at 24 timer vil gi forbrukerne tilstrekkelig betenkningstid. Innlandet fylkeskommune mener det bør være to dager, nettopp fordi det er vanskelig å sammenligne strømvavtaler, noe som også blir tydelig pekt på i høringsnotatet. Det vil også bety at det er samme frist som er foreslått for opplysning av bruddgebyr, og dette vil være enklere å forholde seg til.

Hva gjelder Oslo Economics punkt c) innføre maks påslag, støtter fylkeskommunen innstillingen til Schjødt: Innføring av et maks påslag kan være krevende å gjennomføre EØS-rettslig uten at det griper inn i den frie konkurransen.

Konklusjon

Innlandet fylke mener det er behov for endringer i dagens sluttbrukermarked for strøm, som i dag har flere hovedutfordringer.

Kraftleverandørene tilbyr i dag ulike strømvavtaler med ulik prisstruktur, gebyrer, påslag og rabatter. En del strømvavtaler er også koblet med andre produkter og tjenester. Det eksisterer en del kampanje- og lokketilbud i sluttbrukermarkedet for strøm. For at dette i praksis skal være en gode for sluttbrukeren forutsetter det at forbrukeren har god kjennskap til avtalevilkår, og tilgang på god nok informasjon til å kunne sammenligne avtaler.

Innlandet fylkeskommune støtter forslaget om «nedkjølingsperiode» ved salg utenfor fast forretningssted, og mener denne bør være to dager.

Fylkeskommunen mener også at kraftleverandørens angivelse av bruddgebyret bør være forpliktende og bindende for kraftleverandøren, også denne i minst to dager.

Videre støtter fylkeskommunen også kravet om å innhente et elektronisk dokumenterbart samtykke. Departementene foreslår at dette kravet gjelder ved alle leverandørskifter og anleggsoverdragelser, og vurderer å skjerpe kravet til å gjelde ved alle avtalebytter, noe fylkeskommunen mener er riktig.

Departementene ber også om høringsinstansenes syn på et forbud mot enkelte strømvavtaler. Her mener fylkeskommunen en riktig tilnærming heller vil være å bidra til å gjøre det enklere for forbrukere å forstå og sammenligne tilbud og avtaler fra ulike kraftleverandører, og støtter derfor departementenes innstilling i at det ikke er hensiktsmessig å etablere forbud mot enkelte strømvavtaler.

Med vennlig hilsen

Arne Magnus Hekne
Saksbehandler

Lotta Möllerfalk

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.